

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДЕНТАЛНА ПАТОЛОГИЈА 30404 (ЕДЕН ИЗВРШИТЕЛ) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ШТИП

Со Одлука бр.2002-310/5 од 15.11.2021 година донесена на 268. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 15.11.2021 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на вонреден професор за научната област *дентална патологија (30404)* – еден извршител на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- д-р Ивона Ковачевска, редовен професор за наставно-научната област дентална патологија, вработена на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – претседател;
- д-р Славјанка Оџаклиевска, редовен професор, област дентална патологија, вработена на Стоматолошки факултет, Европски универзитет во Скопје – член (професор во пензија);
- д-р Лидија Поповска, редовен професор за наставно-научната област дентална патологија, вработена на Стоматолошки факултет при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 16.10.2021 година и во предвидениот рок се пријави: **доц. д-р Наташа Лонгурова.**

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доц. д-р Наташа Лонгурова е родена на 1 јули 1988 година во Штип, каде што завршува основно и средно медицинско образование (насока медицинска сестра) со континуиран одличен успех 5.00 во сите учебни години. На Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се запишува во учебната 2006/2007 година и по завршувањето на студиите, на ден 15.7.2011 година се стекнува со називот дипломиран доктор по стоматологија. По завршување на приправничкиот стаж и полагање на Државниот испит, од Стоматолошката комора се здобива со лиценца за самостојна работа.

Во 2011 година се запишува на магистерски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, под менторство на проф. д-р Снежана Иљовска и на 5.7.2012 со одбрана на магистерскиот труд под наслов **„Компаративна студија за поврзаноста на социоекономскиот статус, навиките за орална хигиена и денталниот морбидитет кај децата на 15-годишна возраст“** се стекнува со научен степен магистер на стоматолошки науки.

Од 2012 година, доц. д-р Наташа Лонгурова се вработува на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како помлад асистент, ангажирана во наставно-образовниот процес на Студиската програма по стоматологија и Стручните студии за забен техничар – протетичар.

Една година потоа, во 2013 г. се запишува на докторски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во областа на детска превентивна, реставративна стоматологија и ортодонција, под менторство на проф. д-р Снежана Иљовска и на 5.1.2017 година, со јавната одбрана на докторскиот труд, под наслов **„Процена на ризик-фактори и степен на дентални ерозии, проследени со евалуација на протективниот ефект на препарати со флуориди врз емајл и дентин од хемиски и хистопатолошки аспект“** се стекнува со звање доктор по стоматолошки науки.

Доц. д-р Наташа Лонгурова, во 2015 година, е избрана во звање асистент-докторанд на Факултетот за медицински науки – Дентална медицина при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, а во 2014 година, се запишува на специјализација по ендодонција и реставративна стоматологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, под менторство на проф. д-р Ивона Ковачевска. Со полагање на специјалистичкиот испит пред тричлена комисија на 12.10.2017 година, се стекнува со звање специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија.

Со Одлука број 2002-120/8 од 18.4.2017 година, доцент д-р Наташа Лонгурова, специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија, е избрана во звањето доцент на Студиската програма по дентална медицина и Стручни студии за забен техничар – протетичар на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Публицистичкиот опус на доц. д-р Наташа Лонгурова е импозантен, до сега има објавено трудови во домашни и меѓународни списанија, активно учествува на многу научни конференции, стручни секции, меѓународни симпозиуми, промоции и трибини. Таа се појавува како ментор и коментор на неколку студентски теми на научните студентски конгреси, организирани од Студиската програма по дентална медицина, стоматологија и забен техничар – протетичар, под покровителство на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Исто така, активно учествува на Конгрес на студенти по стоматологија со меѓународно учество, во организација на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Публицирањето на доцент д-р Наташа Лонгурова во доменот на учебни помагала и учебници, е во форма на коавтор на скрипта „Реставративна стоматологија“ и практикум со наслов „Практикум по клиничка кариологија 1“. Автор е на скрипта „Дентална терапија - Ендодонција“ и практикум со наслов „Практикум по клиничка кариологија 2“ .

Како дел од наставничкиот кадар на Студиската програма по дентална медицина, учествува во два проекти: „Процена на корелацијата на реналната калкулоза со забниот камен“ финансиран од Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и „Употреба на хлорхексидин во реставративната стоматологија и ендодонција“ самофинансиран. Член е на многу стоматолошки организации, работни тела и комисии при УГД Штип. Успешно се служи со англискиот јазик.

Кандидатката доц. д-р Наташа Лонгурова ги исполнува законските услови за избор во наставно-научно звање вонреден професор:

Доцент д-р Наташа Лонгурова е доктор по стоматолошки науки од областа на дентална патологија, има завршено шестгодишни студии на Стоматолошкиот факултет еквивалент на 300 ЕКТС. Остварен просечен успех од најмалку 8,50 на студиите на прв, втор и трет циклус студии, за секој циклус посебно: кандидатката има просек од прв циклус студии 8,93 од втор циклус 9.71 и од трет циклус 9.71. и има објавено научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во меѓународни списанија со меѓународен уредувачки одбор во последните пет години, поставени на е-репозиториум:

<http://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Denkova=3ANatasa=3A=3A.html>

<https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Longurova=3ANatasa=3A=3A.html>

- Со Одлука бр. 2002-120/8, од 18.4.2017 година, од Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, д-р Наташа Лонгурова е избрана за доцент од областа дентална патологија на Студиската програма за дентална медицина и Стручни студии за забен техничар протетичар.

- Познавање на странски јазици – англиски јазик.

- Демонстрира способност за изведување на високообразовна дејност. Во изминатиот период беше вклучена како наставник – доцент во наставата по предметите Клиничка кариологија 1, Клиничка кариологија 2, Клиничка ендодонција 1 и Клиничка ендодонција 2, Фокалози кај Дентална медицина, како и Реставративна стоматологија и Дентална терапија кај Забен техничар – протетичар. Доцент д-р Наташа Лонгурова е ментор на повеќе од 20 дипломски трудови или завршни испити, член на комисии за одбрана на дипломски трудови и завршни испити и била ментор на студентски теми.

Посебни услови:

-Има учество во научноистражувачки проекти како истражувач со значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати: 1. Анализа и процена на каналната оптурација во зависност од техниката на гутаперка апликација (2014); 2. Процена на корелацијата на реналната калкулоза со забниот камен (2017); 3. Употреба на хлорхексидин во реставративната стоматологија и ендодонција (2020).

-Автор е на рецензирана скрипта и практикум објавени на е-библиотека на УГД:

- Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона, Атанасова Сандра, Тонева Верица, Арсова Наташа „Практикум по клиничка кариологија - 2” ISBN 978-608-244-717-9. <http://e-lib.ugd.edu.mk/909>

Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона „Дентална терапија - Ендодонција (скрипта)”. ISBN 978-608-244-608-0. <https://eprints.ugd.edu.mk/22557>

Листа на научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во последните 5 години:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1.	Denkova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Iljovska Snezana, Naskova Sanja	Mechanical Preparation of Samples For Profilometric Erosion Reserch.	IOSR Journal of Dental and Medical Sciences(2017) (IOSR- JDMS), 16 (12). pp. 16- 27. ISSN 2279-0853 (indexed-индексиран)	9
2.	Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Longurova Natasa, Atanasova, Sandra and Petrovski Mihajlo	Bruxism - teeth grinding.	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers,(2017) 20 (4). pp. 1719-1723. ISSN 1857- 923X (indexed-индексиран)	12
3.	Kovacevska Ivona, Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Petrovski Mihajlo, Georgiev Zlatko	Oral health care at students from different faculties.	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers,(2017) 20 (4). pp. 1907-1912. ISSN 1857-92 (indexed- индексиран)	12
4.	Naskova Sanja, Iljovska Snezana, Iljovska Marina, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa	Correlative Values of Body Weight (Body Mass Index) And Dental Caries In Examinees With Primary Dentition.	IOSR Journal of Dental and Medical Sciences(2017) (IOSR- JDMS), 16 (12). ISSN 2279 – 0853 (indexed-индексиран)	9
5.	Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Zlatanovska, Katerina, Toneva Verica	Дентални карактеристики кај булимични пациенти.	Knowledge in Practice. ISSN 2545-4439 (2017) (indexed-индексиран)	12

6.	Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola , Atanasova Sandra, Toneva Verica	Знаења и ставови на родителите на 7-12 годишни деца во врска со потреба за интервенции на прв траен молар.	Knowledge - International Journal, Scientific Papers.(2018) ISSN 2545-4439 (indexed-индексиран)	12
7.	Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Atanasova Sandra	Најчести компликации после ендодонтски третман.	Knowledge – International Journal. (2018) ISSN 2545-4439 (indexed-индексиран)	12
8.	Kovacevska Ivona Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina	Different group of tooth in relation of endodontic treatment.	Knowledge - International Journal, Scientific Papers.(2019) ISSN 2545-4439 (indexed-индексиран)	12
9.	Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, Gigovski Nikola, Korunoska Stevkovska Vesna, Longurova Natasa	Fracture Localization of Porcelain Veneers with Different Preparation Designs.	Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences,(2019) 7 (10). pp. 1675-1679. ISSN 1857-9655 (online) (indexed-индексиран)	9
10.	Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja	The Impact of Oral Health on Quality of Life in Partially Edentulous Patients Before and After Prosthodontic Rehabilitations.	Journal of Hygienic Engineering and Design,(2020) 30. pp. 89-94. ISSN 1857- 8489 (indexed-индексиран)	9
11.	Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja	Тераписки пристап на caries profunda	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers.(2020) ISSN 2545-4439 (indexed-индексиран)	12
12.	Longurova, Natasa, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja	Клинички карактеристики и тераписки аспект на дентална флуороза.	Knowledge - International Journal Scientific Papers,(2021) 45.4. ISSN 2545-4439 1857-923X (indexed-индексиран)	12

Наставно-образовна, научноистражувачка дејност на доц. д-р Наташа Лонгурова

Наставно-образовната дејност на доцент д-р Наташа Лонгурова започнала во 2012 година, по одбраната на магистерскиот труд и вработувањето на Факултетот за медицински науки, Дентална медицина и Студиска програма за забен техничар протетичар при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. За првпат е избрана за помлад асистент во 2012 г., а во 2015 г. е избрана во асистент-докторанд. Од 2012 година до 2017 година активно учествува во наставниот процес, партиципирајќи во практичниот дел на наставата на групата предмети на Катедрата за болести на забите и детска и превентивна стоматологија: *Претклиничка кариологија, Претклиничка ендодонција, Клиничка кариологија 1 и 2, Клиничка ендодонција 1 и 2, Дентална терапија и Реставративна стоматологија*. Исто така во тој период учествува во реализација на писмениот и практичниот дел на групата предмети на Катедрата.

Со Одлука бр.2002-120/8 на 181. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 18.4.2017 година, е избрана во звање доцент за научната област дентална патологија на Факултетот за медицински науки за период од 5 (пет) години. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен“ бр. 187 од 1.4.2017 година. Активно ја реализира наставата по предметите: Клиничка кариологија 1 и 2, Клиничка ендодонција 1 и 2 и Фокалози на Студиската програма по Дентална медицина, а Реставративна стоматологија и Дентална терапија на Студиската програма за забен техничар протетичар. На прв циклус студии има менторирано преку 25 дипломски трудови на Студиската програма за дентална медицина и на преку 10 завршни испити на Студиската програма за забен техничар протетичар. По изборот за доцент кандидатката активно учествува во наставата на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки – Базични и клинички истражувања во денталната медицина со предметите Физички и хемиски методи за канална дезинфекција, Дентални атхезивни системи и Некариозни промени на тврдите забни ткива-микроструктурна анализа и на студиската програма Базични и клиничка истражувања во медицината со предметот Системски заболувања афектирани од дентогени фокални инфекции. Кандидатката активно учествува и во наставата на студиската програма на втор циклус на студии по Стручни специјалистички студии за забен техничар протетичар со предметите Индиректни естетски реставрации и Радикс анкери. Со Одлука број 2002-179/16 од 30.9.2019 година донесена на 230 седница на Наставно-научен совет на Факултет за медицински науки доц. д-р Наташа Лонгурова е определена за член на Рецензентска комисија за избор на асистент за научна област ендодонција.

Научноистражувачка дејност

Публицистичкиот опус на доцент д-р Наташа Лонгурова опфаќа 111 трудови во домашни и во меѓународни списанија, активно учество на научни конференции, меѓународни симпозиуми, конгреси, промоции.

Списокот на објавени трудови на кандидатката доцент д-р Наташа Лонгурова при изборот во доцент се евалуирани и бодирани од бр. 1 до 31 во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев“ бр. 187 од 1.4.2017 година. (41-52 стр.)

https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetски_bilten/ebiltene/16-20/2017/187/pdf/187-6.pdf

Листа на трудови на д-р Наташа Лонгурова кои ги доставува за рецензија за избор во вонреден професор и се однесуваат на последните пет години:

4. Објавени трудови во целост – in extenso / full text

Трудови кои се однесуваат на областа

33. **Denkova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Iljovska Snezana, Naskova Sanja** (2017) Mechanical Preparation of Samples For Profilometric Erosion Reserch. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 16 (12). pp. 16-27. ISSN 2279-0853 <https://eprints.ugd.edu.mk/18717/>

Евалуација на трудот: Авторите во ова истражување имаат за цел да го утврдат постоењето и видот на влијанието на различните видови механички подготвени примероци врз резултатите од истражувањето за дентална ерозија, како и влијанието предизвикано од заштитата што се користи за изолирање на делови од површината на примерокот. Резултатите од истражувањето покажаа дека механичката подготовка на примерокот може значително да влијае на резултатите од истражувањето на денталната ерозија. Влијанието може да биде толку значајно што доколку не се внимава и направи правилна механичка подготовка на примерокот може да доведе до неточни заклучоци во врска со денталните ерозии. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

34. **Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Longurova Natasa, Atanasova, Sandra and Petrovski Mihajlo** (2017) Bruxism - teeth grinding. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 20 (4). pp. 1719-1723. ISSN 1857-923X <https://eprints.ugd.edu.mk/19001/>

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите даваат осврт на бруксизмот како често нарушување на стоматогнатскиот систем проследено со парафункционални движења кои

вклучуваат стегане или чкртање на забите. Дневниот бруксизам денес се опишува како посебна состојба - бруксоманија и се карактеризира само со стискање заби. Кај пациентите со бруксизам при спиење е регистрирано стискање и чкртање на забите и најчесто се јавува во рана фаза на спиење. Авторите даваат осврт и на терапијата на бруксизмот што треба да вклучува намалување на психолошкиот стрес, лекување на симптомите на мандибуларната дисфункција, приспособување на оклузијата со употреба на оклузални шини и, доколку е потребно, вклучително и фармакотерапија. *Трудот има научна и апликативна важност.*

35. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Petrovski Mihajlo, Georgiev Zlatko (2017) Oral health care at students from different faculties. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 20 (4). pp. 1907-1912. ISSN 1857-92 <https://eprints.ugd.edu.mk/19055/>

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите истражуваат колку изборот на факултет влијае на оралното здравје и хигиенскиот режим на исхрана кај студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Студијата опфатила 60 пациенти на возраст од 19-30 години, од двата пола. Во однос на образованието, испитаниците беа класифицирани во 2 групи во прва група - 30 предмети - студенти по стоматолошка медицина и втора група - 30 предмети-студенти на други факултети. На сите им бил поделен анонимен прашалник за навиките, хигиенските и лошите навики што ги имаат, а исто така беше направен и стоматолошки преглед за да се согледа стоматолошката состојба на студентите. Авторите заклучуваат дека постои корелација помеѓу оралните хигиенски навики на учениците и нивото на образование (универзитет каде што студираат). Секако дека идните стоматолози ќе продолжат во доедукација на населението за зголемување и превентивни мерки, за подигање на оралното здравје, а со тоа и за системско здравје. *Трудот има научна и апликативна важност.*

36. Naskova Sanja, Iljovska Snezana, Iljovska Marina, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa** (2017) Correlative Values of Body Weight (Body Mass Index) And Dental Caries In Examinees With Primary Dentition. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 16 (12). ISSN 2279 – 0853 <https://eprints.ugd.edu.mk/18894/>

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се утврдат ефектите на body mass index (BMI) врз појавата на забен кариес кај деца со примарна забна дентиција и нивната меѓузависна корелација со интензитетот на забниот кариес. За реализација на оваа студија авторите по случаен избор одбираат 74 деца од предучилишна возраст кои беа на возраст од 4-6 години и беа запишани во основните училишта во градот Штип. Резултатите од студијата покажаа дека помеѓу телесната тежина на децата и присуството на забен кариес за Pearson Chi-square = 2,80 и $p > 0,05$ нема значајна корелација. При утврдувањето на значењето на придонесот на секоја компонента кон присуството на забен кариес, откриено е дека неисхранетоста има најголемо влијание (Wald = 2,06 / $p > 0,05$ ($p = 0,15$)), потоа прекумерната тежина (Wald = 0,89 / $p > 0,05$ ($p = 0,35$)) и најслабо влијание е нормалната тежина (Wald = 0,39 / $p > 0,05$ ($p = 0,53$)). Како заклучок, би рекле дека децениските истражувања се фокусирани на идентификација на деца со висок ризик за развој на забен кариес и откривање на нивната причина е од огромно значење. *Трудот има научна и апликативна важност.*

37. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Zlatanovska, Katerina, Toneva Verica (2017) Дентални карактеристики кај булимични пациенти. Knowledge in Practice. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/19140/>

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите се насочени кон булимијата која етиолошки се поврзува со хранливи и психолошки нарушувања и се карактеризира со неконтролирани јадења кои обично се проследени со периоди на гладување, прочистување или повраќање. Авторите даваат осврт на оралните симптоми поврзани со булимија вклучуваат ерозија, забен кариес, дентална болка, ксеростомија, намалена секреција на плунка, паротидно проширување и дисфагија, меѓу другите. Сите, освен 2 од оралните симптоми може да се променат: денталниот кариес и денталната ерозија. Стоматолозите може веднаш да ги дијагностицираат овие промени. Сепак, овие дијагнози се одразуваат на утврдената состојба која го остава стоматологот без друга опција отколку реставрација на оштетените забни површини. *Трудот има научна и апликативна важност*

43. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Atanasova Sandra, Toneva Verica (2018) Знаења и ставови на родителите на 7-12 годишни деца во врска со потреба за интервенции на прв траен молар. Knowledge - International Journal, Scientific Papers. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/20531/>

Евалуација на трудот: Целта на оваа студија е да се оцени знаењето, ставот и практиката на родителите на училишните деца за првиот траен молар, за кои истите поради возраста на децата не обрнуваат внимание, а истиот претставува мастикаторен центар и е многу важно да се задржи во забниот низ. За реализација на оваа цел авторите избираат 30 училишни деца со мешана дентиција, на кои бил направен клинички преглед на кои ги нотирале интервенциите кои се направени на првиот траен молар. Дизајниран е прашалник за родителите, за нивните знаења, ставови и искуства за мешаната дентиција и првиот траен молар. Резултатите коишто ги добиле укажуваат дека децата со почетокот на мешаната дентиција најчесто не се информирани за тоа и поради тоа првиот траен молар најчесто е изложен на реставрација или ендодонтски третман. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

45. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Atanasova Sandra (2018) Најчести компликации после ендодонтски третман. Knowledge – International Journal. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/20538/>

Евалуација на трудот: Главна цел во трудот е да се објаснат компликациите по ендодонтскиот третман, за што ако болката е интензивна, ова би можело да биде знак на компликации во текот на третманот а во мал процент од случаите може да е потребно и екстракција на забот за да се ослободи болката во коренскиот канал. Авторите посочуваат дека најчестите причини за болка во каналите после коренот се: иритација на пародонталните ткива, бруксизам, периапикален апсцес, или нов апсцес кој може да се формира како резултат на коскена инфекција поради бактерии кои биле надвор од врвот на коренот пред или за време на ендодонтската процедура која ја инфицира коската на вилицата. Авторите посочуваат дека неколку стоматолошки состојби може да доведат до сериозни компликации, потценувајќи ја забоболката предизвикана од инфекција на заби со верување дека ќе помине и одложување за посета на стоматолог може да дозволи инфекцијата да се шири. Резултатот ќе биде зголемување на болката, губење на забот и потреба од поскапи третмани. *Трудот има научна и апликативна важност.*

46. Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa**, Terzieva-Petrovska Olivera, Georgiev Zlatko (2018) Споредбена анализа за употреба на дентални нанокompозити во Македонија, Бугарија и Шведска. Knowledge - International Journal, Scientific Papers. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/20587/>

Евалуација на трудот: За реализација на целта авторите направиле истражувањето спроведено во 10 приватни здравствени установи – стоматолошки ординации во Битола, Македонија, 3 приватни здравствени установи – стоматолошки ординации во Пловдив, Бугарија и во една државна стоматолошка клиника во Малме, Шведска, со вклучени вкупно 26 стоматолози, вклучувајќи ги и двата пола и тоа: машки пол – 14 терапевти и женски пол – 12 терапевти. За реализација на оваа студија авторите изработиле прашалник до докторите и секој од испитаниците го изразил своето лично искуство за нанокompозитните материјали. Од резултатите заклучивме дека нанокompозитните материјали се употребуваат често во стоматолошките ординации во Битола, Пловдив и Малме како средство за оптурација во реставративната стоматологија. Како најчесто користени нанокompозитни материјали во стоматолошките ординации во Битола се Filtek Ultimate (3M ESPE), Tetric EvoCeram (Ivoclar Vivadent) и Gradia direct (GC). *Трудот има стручна и апликативна важност.*

48. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona (2018) Влијание на социјално економскиот статус на родителите на денталното здравје и КЕП индексот кај децата. Стручна научна конференција Социјални детерминанти и здравјето на населението, 2 (1). <https://eprints.ugd.edu.mk/20776/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд даваат осврт на општествено-економската нееднаквост како сложена мерка која ги вклучува економскиот статус (личен доход), општествениот статус (образование) и работниот статус (вработување) како најтрадиционален пристап за нееднаквоста на здравјето и мислењето за економската состојба на поединецот.

Кариесот претставува едно од најчестите заболувања не само кај децата туку и кај сите останати старосни групи. Резултатите во последните години од многуте епидемиолошки испитувања во детската популација покажуваат дека епидемијата на кариесот е стопирана во земјите на Западна Европа и САД. *Трудот има научна и апликативна важност.*

49. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina (2019) Different group of tooth in relation of endodontic treatment. Knowledge - International Journal, Scientific Papers. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/22201/>

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите имаат за цел да се анализира присуството на ендодонтскиот третман во однос на различните групи на заби, дистрибуцијата во вилиците и полот, како и етиолошките фактори кои довеле до ваквата терапија. Прегледот е направен во период од една година, во две стоматолошки ординации во Штип, на вкупно 142 заба, од пациентите се анамнестички податоци, а направен е и стоматолошки преглед.

Резултатите од спроведеното истражување покажаа дека мандибуларниот прв молар е заб кој најчесто се третира ендодонтски, а кариесот е примарен етиолошки фактор за заболувања на забната пулпа. Максиларните заби се подложни на ендодонтско лекување. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

50. Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, Gigovski Nikola, Korunoska Stevkovska Vesna, **Longurova Natasa** (2019) Fracture Localization of Porcelain Veneers with Different Preparation Designs. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 7 (10). pp. 1675-1679. ISSN 1857-9655 (online) <https://eprints.ugd.edu.mk/22174/>

Евалуација на трудот: Во ова истражување авторите имаат за цел да го испитаат влијанието на видот на препарацијата врз појавата и локализацијата на фрактура кај порцеланските фасети. Со ин витро испитување утврдена е корелација меѓу трите различни видови на препарација и тоа препарација во форма на перо, препарација со инцизално закосување и препарација со инцизален преклоп (палатинален жлеб), со локализацијата на фрактурата - инцизално, гингивално или комбинирано. *Трудот има научна и апликативна важност.*

51. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina (2019) Застапеност на кариесот во релација со оралната хигиена. International Journal Knowledge. ISSN 1857-923X (In Press) <https://eprints.ugd.edu.mk/22138/>

Евалуација на трудот: Авторите во ова испитување имаат за цел да направат процена на поврзаноста на кариесот со оралната хигиена, кај различни возрастни групи, во Гевгелија. Во истражувањето се вклучени 90 пациенти од двата пола, од четири ординации во Гевгелија. Во релација со нивната возраст испитаниците ги поделени во три групи: на возраст од 20-30 години, од 30-40 години и на возраст над 40 години. На сите им бил даден анонимен анкетен прашалник и направен клинички (интраорален) преглед. Резултатите од испитувањето покажуваат дека во првата група 56% од испитаниците ги четкаат забите два пати во денот, односно 20% дури и трипати на ден што се однесува пак до втората група испитаници, најзастапено беше миењето на забите само еднаш во текот на денот, односно 56%. Во третата испитувана група, која ја сочинуваа испитаници на возраст над 40 години, 63% од нив еднаш дневно ги мијат забите. Помладите пациенти се повеќе едуцирани за вредноста на своето орално здравје, за естетски подобар изглед, односно за естетски поубава насмевка, така што имаат поредовна орална хигена, за разлика од пациентите од повозрасните групи. *Трудот има научна и апликативна важност.*

52. Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja (2020) The Impact of Oral Health on Quality of Life in Partially Edentulous Patients Before and After Prosthodontic Rehabilitations. Journal of Hygienic Engineering and Design, 30. pp. 89-94. ISSN 1857- 8489 <https://eprints.ugd.edu.mk/24043/>

Евалуација на трудот: Авторите во оваа студија имаат за цел да се процени квалитетот на живот поврзан со оралното здравје (OHRQoL) пред и по протетската рехабилитација кај делумно беззабни пациенти. За реализација на целта авторите испитуваат 60 делумно беззабни пациенти, третирани со фиксни и мобилни протези, со екстраорален и интраорален преглед и пополнување специфичен прашалник пред и 6 месеци по третманот. Шест месеци по протетскиот третман, сите испитаници воспоставија значителни подобрувања во оценките на OHIP. Резултатите покажаа дека протетската

рехабилитација кај делумно беззабните пациенти била поврзана со подобрување на OHRQoL на пациентите, што сугерирало зголемено ниво на задоволство на пациентот. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

55. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Naskova, Sanja (2020) Тераписки пристап на caries profunda. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/27354/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд даваат осврт на кариесот како едно од најчестите заболувања на тврдите забни ткива во денешницата, чијашто преваленција и покрај современите стандарди на терапија и превентивни мерки сè уште расте. Кариесот по дефиниција претставува мултифакторијално, мултикаузално заболување кое ги зафаќа тврдите забни ткива, односно кое доведува до деструкција и деминерализација на органскиот и неорганскиот дел на забот и формирање на кавитет. Денес постојат многу различни материјали кои во согласност со индикациите овозможуваат различен третман и пристап кон длабоките кариозни лезии. Во ова истражување според литературата авторите ги разгледуваат терапевтските постапки на длабокиот кариес во однос на минимално инвазивните техники кои се претставени во три концепти и тоа: а) прекривање на кариесот; б) парцијално-селективно отстранување на кариесот в) целосно отстранување на разнекантото ткиво со тоа што доколку се експонира пулпата имаме три техники на избор: директно прекривање на пулпата, пулпотомија и пулпектомија. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

56. Naskova Sanja, **Longurova Natasa** (2021) Влијание на социо-економски услови во појавата на дентален кариес кај деца со трајна дентиција. Knowledge, International Journal Scientific Papers, 44.2. ISSN 1857-923X <https://eprints.ugd.edu.mk/27941/>

Евалуација на трудот: Авторите во оваа студија имаат за цел да се оцени односот помеѓу оралното здравје и социо-економските услови што укажуваат дека нискиот социо-економски статус е поврзан со повисока преваленција на забниот кариес. Се смета дека причината за поврзаноста помеѓу орално здравје и социо-економскиот статус се должи на фактот дека истиот овозможува /не пристап до ресурсите за добивање сознанија за оралното здравје, во кои особено се потенцира потрошувачката на шеќери, оралната хигиена, превентивни активности и редовни стоматолошки прегледи. За реализација на поставените цели авторите опсервираат деца по случаен избор од основните училишта во градот Штип. Вкупно 71 дете ја сочинуваат групата со трајна дентиција. Во прикажаната дистрибуција на податоци за социо-економскиот статус на децата со трајни заби за Fisher's Exact Test=31,10 и $p < 0,001$ ($p = 0,000/0,000-0,000$) постои значајна разлика помеѓу двете групи. Испитаниот однос помеѓу социо-економскиот статус на децата со трајна дентиција и интензитетот на денталниот кариес за $R = 0,15$ ($p > 0,05$) утврдена е слаба незначајна корелација. Со порастот на социо-економскиот статус на децата со трајна дентиција присуството на дентален кариес кај децата се зголемува. Асоцијацијата на социо-економските услови може да се користи како сериозен скрининг фактор и сериозно да партиципира како инструмент за проценка на ризикот од кариес. *Трудот има научна и апликативна важност.*

59. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja (2021) Клинички карактеристики и тераписки аспект на дентална флуороза. Knowledge - International Journal Scientific Papers, 45.4. ISSN 2545-4439 1857-923X <https://eprints.ugd.edu.mk/28457/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд се насочени кон денталната флуороза како честа болест, која предизвикува дефект на емајлот на забите, поради зголемен внес на флуор за време на формирање на забите. Етиологијата на флуорозата е поврзана со повеќе фактори, од кои како најчести издвоени се: водата за пиење, денталните производи и храната. Авторите даваат осврт и на клиничките карактеристики во зависност од тежината на болеста, за која да се одреди степенот постојат неколку класификации, денталната флуороза се манифестира со појава на заматеност на емајлот, хипоминарилизација, појава на кредасто бели дамки, кои кај потешките случаи на дентална флуороза може да имаат и светло-кафеава, темно-кафеава до црна боја. *Трудот има научна и апликативна важност.*

Објавени трудови во целост од други интердисциплинарни области:

38. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Dimova Cena, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja, Panova Gordana, Jurukova Milena (2018) Употреба на отпечаточни материјали во фиксна протетика во Источна Македонија. Knowledge: International Journal Scientific Papers, 22 (5). pp. 1428-1432. ISSN 1857-92 <https://eprints.ugd.edu.mk/20299/>

Трудот е во постапка на рецензирање.

40. Kocovski Darko, Toneva Verica, Zlatanovska Katerina, Atanasova Sandra, **Longurova Natasa**, Rogoleva Sonja (2018) Denture Hygiene. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 23 (2). pp. 473-476. ISSN 1857-92 <https://eprints.ugd.edu.mk/20746/>

Евалуација на трудот: Целта на авторите во оваа студија е да се презентираат упатства за одржување на оралната хигиена кај пациенти со протези за подобрување на оралната хигиена, бидејќи оралната хигиена е најважната мерка за унапредување и превенција на оралното здравје. Со подигање на животниот стандард се подига и старосната граница на населението. Авторите укажуваат на тоа дека и покрај големата превенција и намалување на кариес, во подоцнежните години луѓето ги губат забите. Според некои статистички анализи се зголемува бројот на луѓе кои бараат протетски третман, а и според некои студии недостигаат превентивни хигиенски програми за одржување на соодветна орална хигиена и хигиена на протезите. *Трудот има научна и апликативна важност.*

41. Atanasova Sandra, Kovacevska Ivona, Nashkova Sanja, Toneva Verica, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa** (2018) Side effects of orthodontic treatment. Knowledge, International Journal Scientific Papers. ISSN 1857- 92 <https://eprints.ugd.edu.mk/20610/>

Евалуација на трудот: Авторите во трудот се насочени кон ортодонтскиот третман кон неговите позитивни ефекти како и негативни аспекти. Освен неговите позитивни придобивки како подобра мастикација, фонација и естетика на лицето на пациентот се обезбедува со ортодонтски третман тој придонесува за општото и оралното здравје на пациентот, влијаејќи на самодовербата или подобрување на квалитетот на неговиот живот. Како и секоја друга медицинска интервенција, покрај придобивките од ортодонтскиот третман, постојат одредени ризици, негативни ефекти на кој авторите во овој труд даваат посебен осврт. Најчестите негативни ефекти од ортодонтскиот третман може да бидат локални, односно интраорални и екстраорални, како и системски. *Трудот има научна и апликативна важност.*

42. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja, Zarkova-Atanasova Julija, Atanasova Sandra (2018) Most common mistakes and complications in impressions at fixed-prosthetic constructions. Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 23 (2). pp. 553-558. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/20732/>

Трудот е во постапка на рецензирање.

44. Atanasova Sandra, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja, Toneva Verica, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa** (2018) Oral hygiene during orthodontic treatment. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers. ISSN 1857-92 <https://eprints.ugd.edu.mk/20627/>

Трудот е рецензиран во Универзитетски билтен бр.222 од 3.12.2018.

47. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Dimova Cena, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja, Zarkova Atanasova Julija (2018) Алтернативни решенија за третман на парцијална беззабост - флексибилни протези. International journal - Knowledge, 24 (4). pp. 1361-1366. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/28199/>

Трудот е во постапка на рецензирање.

54. Zlatanovska Katerina, Zarkova-Atanasova Julija, **Longurova Natasa** (2020) Prevalence of temporomandibular disorders among patients with total and partial dentures. Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 41 (3). pp. 587-591. ISSN 2545-4439 <https://eprints.ugd.edu.mk/24416/>

Трудот е во постапка на рецензирање.

Трудови во домашни списанија од област на дентална патологија

32. **Denkova Natasa**, Kovacevska Ivona, Petrovski Mihajlo (2017) Употреба на ласерска технологија во денталните терапевтски процедури. Medicus, информативен гласник на јавното здравство - Штип. ISSN 1857-5994 <https://eprints.ugd.edu.mk/17830/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд ги презентираат апликативните перформанси на ласерската технологија во конзервативната и ендодонтската терапевска процедура преку сопствените истражувања и искуства. Првите апликативни перформанси на ласерската технологија во реставративната стоматологија се од шеесеттите години на минатиот век кога Теодор Маиман го конструирал прототипот на првиот ласер со синтетичен рубин. Комбинираниот ласер Fidelis III со широкиот дијапазон на можности се користи во реставративната стоматологија и во ендодонтската терапевска процедура. Како медиум користи ербиум (Er) и неодимиум (Nd), а кој дел ќе се активира пред сè зависи од индикативните подрачја и терапевските цели. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

39. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona (2018) Причини за болка после стоматолошки интервенции. Medicus, informativen glasnik na javното здравstvo - Stip. ISSN 1857-5994 <https://eprints.ugd.edu.mk/20024/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд ги објаснуваат причините кои можат да предизвикаат перзистентна болка на забот по стоматолошкиот третман што на крајот ќе треба интервенцијата на стоматологот да се повтори за да се реши проблемот. По стоматолошките интервенции најчесто пациентите не очекуваат дека ќе имаат болка, бидејќи токму поради тоа и го посетиле стоматологот и очекуваат дека истата треба да помине по третманот.

Авторите ги презентирани причините кои најчесто се случуваат од реставративната стоматологија т.е. од областа на денталната патологија. *Трудот има научна и апликативна важност.*

95. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona (2019) Минерал триоксид агрегат -современ материјал во денталната патологија. In: Medicus, Информативен гласник на јавното здравство-Штип, број 28, 2019. <https://eprints.ugd.edu.mk/21942/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд се насочени кон нови материјали чијашто потрага не е никогаш завршена, посебно во областа на стоматолошката наука. Различни материјали биле формулирани, тестирани и стандардизирани за да се добие максимум придобивка за одличен клинички перформанс. Еден таков нов материјал за кој пишуваат авторите е минерал триоксид агрегатот (МТА), кој беше претставен од Махмуд Торабинецад при Универзитетот Лома Линда, Калифорнија, САД и првата литература за овој материјал се појави во 1993. МТА првично беше составен да даде физички својства, поставувајќи услови и карактеристики потребно за идеален репаративен и медикаментозен материјал. Студиите на МТА откриваат не само добри својства за препокривање, одлична долгорочна прогноза, релативно лесна манипулација и добра биокompatibilност, туку и фаворизира ткивна регенерација исто така. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

53. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona (2020) Современи дијагностички методи за детектирање на кариозна лезија. Medicus, информативен гласник на јавното здравство - Штип. ISSN 1857-5994 <https://eprints.ugd.edu.mk/23760/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд се насочени кон кариесот што претставува болест на тврдите забни ткива: емајл, дентин и цемент. Кариесот спаѓа во една од најчестите болести на светската популација а клинички се манифестира со различни патофизиолошки промени на ткивата, ултраструктурни и морфолошки промени. Најчест симптом на болеста е болка, која се провоцира на ладно, слатко, кисело и болка при цваќање на храна. Според начинот на настанување разликуваме примарен кариес кој настанува на интактни забни површини, секундарен кариес кој настанува до постоечката реставрација а рекурентниот кариес под реставрацијата. Авторите посебно ги објаснуваат современите дијагностички методи за детектирање на кариозни лезии како фибер оптичка транслуминација, Дигитална фибер-оптичка транслуминација, DIAGNOdent и квантитативната светлосна флуоресценција. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

58. **Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina (2021)** Професионални заболувања кај стоматолозите. Medicus - информативен гласник на јавното здравство. ISSN 1857-5994 <https://eprints.ugd.edu.mk/27956/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд се насочени кон професионалните заболувања на стоматолозите кои работат во релативно мал простор на работа во усната шуплина во која визуелизацијата на работната површина е тешка, а нивниот опсег на движење е ограничен и тие често пати прават повторливи движења на горните екстремитети. Токму заради природата на нивната работа, мускулите на вратот и горниот дел од грбот се изложени на пролонгирани изометриски контракции што резултираат со појава на болка. Покрај тоа, работата во стоматолошка ординација често може да биде поврзана со зголемено ниво на бучава, употреба на уреди за производство на вибрации и зрачење, како и со психолошки стрес предизвикан и природата на работата и од пренатрупаниот распоред. *Трудот има научна и апликативна важност.*

Трудови во домашни списанија од друга област

57. Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa (2021)** Флексибилни протези како алтернативно решение при парцијална безабост. Medicus-Информативен гласник на јавното здравство-Штип. ISSN 1857-5994 <https://eprints.ugd.edu.mk/27958/>

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд ги објаснуваат последиците од парцијалното губење на заби кои освен што влијаат на самодовербата и психолошката состојба на пациентите, целосно ја нарушуваат и нивната естетика, фонетика и функционална оклузија. Во ерата на импланти и фиксна протетика, мобилните парцијални протези сè уште се третман на избор за широк спектар на парцијално безабни пациенти. Во минатото, пациентите имале ниски очекувања за естетските и функционалните исходи на конвенционалните стоматолошки протези, меѓутоа во денешно време очекувањата и барањата на пациентите се зголемија, при што имаме се поголем број пациенти кои бараат стоматолошкиот третман со мобилни протези да го задоволи и естетскиот аспект. *Трудот има стручна и апликативна важност.*

Учество на меѓународни и домашни стручни собири конгреси, конференции и симпозиуми

Работилници

76. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Atanasova Sandra, Toneva Verica (2018) Техники на апликација на гутаперка. In: Digital vs Analogical in Dental Medicine- First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/20731/>

87. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Atanasova Sandra, Toneva Verica (2018) Guta-Perha root sealing techniques. In: Dental Summer School 2018, 13-16 Sept 2018, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/20727/>

9. Трудови од научни и стручни собири печатени во зборници на трудови од научни собири:

60. Kovacevska Ivona, **Denkova Natasa**, Petrovski Mihajlo, Georgiev Zlatko, Atanasova Sandra (2017) In vitro evaluation of diferent guttapercha techniques for root canal obturation. In: 22nd Bass Congress, Contemporary Challenges in Dentistry, 4-6 May 2017, Thessaloniki, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/17828/>

61. **Denkova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Пјовска Snezana, Denkov Nikola (2017) Correlation between consumption of the carbonated drinks and the prevalence of dental erosions. In: 22nd Bass Congress, Contemporary Challenges in Dentistry, 4-6 May 2017, Thessaloniki, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/17827/>

63. **Denkova Natasa**, Kovacevska Ivona (2017) The importance of diet in diet in the prevention of caries. In: Nutricon 2017” Food Quality and Safety Health and Nutrition, 5-7 Oct 2017, Skopje, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/18417/>

64. Zlatanovska Katerina, Zarkova – Atanasova Julija, **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Gigovski Nikola (2017) Fracture localization of composite veneers with different preparation designs exposed to compressive load. In: 22nd Bass Congress, Contemporary Challenges in Dentistry, 4-6 May 2017, Thessaloniki, Greece <https://eprints.ugd.edu.mk/18025/>

65. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Dimova Cena, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja (2017) Traditional Chinese medicine and oral health. In: First International Symposium for Traditional Chinese Medicine, 06 Dec 2017, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19003/>
66. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Petrovski Mihajlo, Gorgiev Zlatko (2017) Грижата за оралното здравје кај студентите од различни факултети. In: Knowledge in practice. <https://eprints.ugd.edu.mk/19144/>
67. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Zlatanovska Katerina, Toneva Verica (2017) Дентални карактеристики кај булимични пациенти. In: Knowledge in Practice, 12-14 Dec 2017, Bansko, Bulgaria. <https://eprints.ugd.edu.mk/19142/>
68. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Petrovski Mihajlo, Georgiev Zlatko (2017) Грижата за оралното здравје кај студентите од различни факултети. In: Knowledge - International Journal Scientific and applicative papers, 15-17 Dec 2017, Bansko, Bulgaria. <https://eprints.ugd.edu.mk/19057/>
69. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Atanasova Sandra, Petrovski Mihajlo (2017) Бруксизам - ноќно шкрипење. In: Knowledge in practice, 15-17 Dec 2017, Bansko, Bulgaria <https://eprints.ugd.edu.mk/19002/>
70. Toneva Nikolova Aleksandra, Toneva Verica, Kovacevska Ivona, Kocovski Darko, **Longurova Natasa** (2018) Oral manifestation due tobacco addiction. In: Knowledge - International Journal, Vrnjacka Banja 2018. <https://eprints.ugd.edu.mk/23365/>
78. Toneva Nikolova Aleksandra, Toneva Verica, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Kocovski Darko, Rogoleva Sonja (2018) Helicobacter pylori as a reason in oral diseases and GIT diseases. In: Knowledge – International Journal Vol. 23.2, 24-27 May 2018, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/23366/>
79. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina, Papakoca Kiro (2018) Correlaton between consumption of fruit drinks and the concentration of Ca and phosphates in the saliva. In: BaSS 2018, 23th Congress of the Balkan Stomatological Society, 10-12 May 2018, Jasi, Romania. <https://eprints.ugd.edu.mk/20775/>
80. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja, Kocovski Darko (2018) Use of porcelain veneers in dental offices in Macedonia. In: BaSS 2018, 23th Congress of the Balkan Stomatological Society, 10-12 May 2018, Jasi, Romania. <https://eprints.ugd.edu.mk/20736/>
81. Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, Toneva Verica, Atanasova Sandra, **Longurova Natasa** (2018) Saliva antioxidant capacity and dental caries in children between the age 4 to 6. In: BaSS 2018, 23th Congress of the Balkan Stomatological Society, 10-12 May 2018, Jasi, Romania. <https://eprints.ugd.edu.mk/21123/>
82. Kocovski Darko, Toneva Verica, Zlatanovska Katerina, Atanasova Sandra, **Longurova Natasa**, Rogoleva Sonja (2018) Denture hygiene. In: Seventeenth International Scientific Conference “The teacher of the future”, 23–27 May 2018, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/20748/>
83. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Denkov Nikola, Atanasova Sandra, Toneva Verica (2018) Knowledge and attitudes of the parents of 7-12 year old children regarding the need for interventions of the first permanent molar. In: Knowledge – International Journal Vol. 23.2, 24-27 May 2018, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/20532/>
84. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Naskova Sanja, Zarkova-Atanasova Julija, Atanasova Sandra (2018) Најчести грешки и компликации при отпечатување кај фиксно-протетички конструкции. In: Knowledge – International Journal Vol. 23.2, 24-27 May 2018, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/20733/>
85. Atanasova Sandra, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja, Toneva Verica, **Longurova Natasa** (2018) Несакани ефекти на ортодонтски третман. In: Knowledge – International Journal Vol. 23.2, 24-27 May 2018, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/20611/>
86. Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Papakoca Kiro, Zarkova-Atanasova Julija, Petrovski Mihajlo (2018) Influence of pregnancy on oral health.

In: “Nutricon 2018” Food quality and safety health and nutricon, 13-15 June 2018, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/20609/>

88. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra, Denkov Nikola (2018) Hajчести компликации после ендодонтски третман. In: Knowledge - International Journal Scientific and applicative papers Vol 19.4, 29 Sept -1 Oct 2017, Agia Triada, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/20661/>

89. Atanasova Sandra, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja, Toneva Verica, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa** (2018) Орална хигиена за време на ортодонтски третман. In: Knowledge - International Journal Scientific and applicative papers Vol 19.4, 29 Sept -1 Oct 2017, Agia Triada, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/20628/>

90. Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa**, Terzieva-Petrovska Olivera, Gorgiev Zlatko (2018) Comparative analysis for the use of dental nanocomposites in Macedonia, Bulgaria and Sweden. In: Knowledge - International Journal Scientific and applicative papers Vol 19.4, 29 Sept -1 Oct 2017, Agia Triada, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/20588/>

91. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina (2018) Влијание на социјално економскиот статус на родителите на денталното здравје и КЕП индексот кај децата. In: Стручно-научна конференција Социјални детерминанти и здравјето на населението. <https://eprints.ugd.edu.mk/20814/>

93. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina (2019) Застапеност на ендодонтскиот третман во релација со различните групи на заби. In: Knowledge - International Journal Scientific and applicative papers Vol 19.4, 29-31 March 2019, Vrnjacka Banja, Serbia. <https://eprints.ugd.edu.mk/22224/>

96. Toneva Stojmenova Verica, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Atanasova Sandra, Kocovski Darko (2019) The most common reasons for dental check-ups. In: 24 th BaSS Congress, 9-11 May 2019, Tirana, Albania. <https://eprints.ugd.edu.mk/23387/>

97. Naskova Sanja, Dimova Cena, Zlatanovska Katerina, Atanasova Sandra, **Longurova Natasa** (2019) Predictive values of the detected streptococcus mutans, streptococcus sobrinus in saliva in children with primary dentition for the presence of dental caries. In: 24th BaSS Congress, 9-11 May 2019, Tirana, Albania. <https://eprints.ugd.edu.mk/23641/>

98. Atanasova Sandra, Carceva-Salja Sofija, Naskova Sanja, **Longurova Natasa**, Toneva Verica (2019) Orthodontic treatment in adult patients. In: 24 th BaSS Congress, 9-11 May 2019, Tirana, Albania. <https://eprints.ugd.edu.mk/22433/>

99. Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa**, Dimova Cena, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja (2019) Clinical complications in fixed prosthodontics. In: 24th BASS Congress, 9-11 May 2019, Tirana, Albania. <https://eprints.ugd.edu.mk/22374/>

101. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina, Atanasova Sandra, Toneva Verica (2019) Influence of saliva in the development of dental erosion. In: 24th Congress of Balcan Stomatological Society Bass 9-11th May Tirana, Albania, 9-11 May 2019. <https://eprints.ugd.edu.mk/22136/>

105. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina (2019) Prevalence of dental caries in correlation with oral hygiene. In: Knowledge – International Journal Vol. 31.4, 4-7 June 2019, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/22196/>

106. Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja (2019) The Impact of Oral Health on Quality of Life in Partially Edentulous Patients Before and After Prosthodontic Rehabilitations. In: Nutricon 2019” Food Quality and Safety Health and Nutrition, 12-14 June 2019, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/22393/>

107. Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa** (2019) Use of ozone in restorative dentistry and endodontics. In: Knowledge – International Journal Vol. 34.4, Sept, 2019, Kavala, Greece. <https://eprints.ugd.edu.mk/23510/>

108. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja (2020) Therapeutic approach to caries profunda. In: 29th International Scientific Conference – Knowledge in practice, 18-19 Dec 2020, Bansko, Bulgaria. <https://eprints.ugd.edu.mk/27490/>

109. Naskova Sanja, **Longurova Natasa** (2021) Influence of socio-economic conditions on the occurrence of dental caries in children with permanent dentition. In: Conference Knowledge - capital of the future. <https://eprints.ugd.edu.mk/27942/>

110. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Naskova Sanja (2021) Clinical features and therapeutic aspect of dental fluorosis. In: Knowledge – International Journal Vol. 45.4 749 Institute of Knowledge Management. <https://eprints.ugd.edu.mk/28086/>

111. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja, Toneva Verica (2021) Cracked tooth syndrome. In: Congress on Food Quality and Safety, Health and Nutrition - NUTRICON 2021. <https://eprints.ugd.edu.mk/28336/>

Пленарни научни и стручни предавања од областа дентална патологија:

92. **Longurova Natasa** (2019) Влијание на флуоридни препарати во спречување на прогресија на дентална ерозија. In: Симпозиум со меѓународно учество, ДДММ Стоматолошко здружение на Македонија „Современи трендови во дентална медицина”, 23 March 2019, Skorje, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/21904/>

94. **Longurova Natasa** (2019) Профилометричка анализа на дентални ерозии. In: 8-ми Научен симпозиум „Мултидисциплинарен пристап во стоматолошката практика”, 06 Apr 2019, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/21906/>

Доц. д-р Наташа Лонгурова била ментор/коментор на следниве студентски усни и постер презентации и тоа:

Усни презентации

71. Joleski Petar, Nanev Stefan, **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina (2018) The manufacture of inlays throughout the dental clinics in the Municipality of Shtip. In: First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19929/>

74. Andreovski Aleksandar, Kovacevska Ivona, **Longurova Natasa** (2018) Modified Direct Composite Resin Bonded Bridge. In: Digital vs Analogical in Dental Medicine- First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/20572/>

77. Kashuba Monika, Zlatanovska Katerina, **Longurova Natasa** (2018) Aesthetic restorations with porcelain veneers. In: First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19930/>

103. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Martin Treneski, Viktorija Popovska (2019) Поврзаност помеѓу оралните и системските заболувања. In: Dental summer school & Second International Student's Congress in Dental Medicine 2019, 23-26 May 2019, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/27364/>

Постер презентации

62. **Denkova Natasa**, Tileva Slavica, Dejkoska Magdalena (2017) Методи за дијагноза и рана превенција на дентални ерозии. In: 24ти Меѓународен научен студентски конгрес , 19-21 May 2017, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/17918/>

72. **Longurova Natasa**, Toneva Verica, Georgieva Zorka, Talevska Sara (2018) Use of the teeth whitening procedure by dental medicine students. In: First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19984/>

73. **Longurova Natasa**, Atanasova Sandra, Markoska Aleksandra, Brsakoska Izabela (2018) Tooth discolorations after dental interventions. In: First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19985/>

75. **Longurova Natasa**, Kovacevska Ivona, Kirova Anita, Pandova Frosina (2018) Mineral trioxide aggregate material use in dental pathology. In: First International Students Congress in Dental Medicine - 2018, 28-29 March 2018, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/19986/>

100. Angova Lidija, **Longurova Natasa**, Georgieva Natalija, Zlatanovska Katerina (2019) Позитивни и негативни ефекти при примена на флуор. In: Втор конгрес на студенти по општа медицина, 09-10 May 2019, Stip, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/22111/>

102. **Longurova Natasa**, Zlatanovska Katerina, Netkova Monika, Joleva Anastasija (2019) Microbiology in the oral cavity. In: Dental summer school & Second International Student's

Congress in Dental Medicine 2019, 23-26 May 2019, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/27362/>

104. Arsova Natasa, **Longurova Natasa**, Toneva Verica, Dimovski Hristijan, Panev Vane (2019) Претпротетска подготовка: ендодонтски аспект. In: Dental summer school & Second International Student's Congress in Dental Medicine 2019, 23-26 May 2019, Ohrid, Macedonia. <https://eprints.ugd.edu.mk/27361/>

14. Учесник во научен проект

114. Kovacevska Ivona, Parakoca Kiro, Petrovski Mihajlo, **Longurova Natasa**, Arsova Natasa, Kitanovska Emilija, Toneva Verica, Toneva Aleksandra (2017) Процена на корелацијата на реналната калкулоза со забниот камен. <https://eprints.ugd.edu.mk/19093/>

115. Ковачевска Ивона, **Лонгурова Наташа**, Атанасова Сандра, Тонева Стојменова Верица, Арсова Наташа (2020) Употреба на хлорхексидин во реставративна стоматологија и ендодонција [национален проект] <https://eprints.ugd.edu.mk/27431/>

17. Елаборати и експертизи

17.1. Елаборат за акредитација на студиска програма Дентална медицина – прв циклус на петгодишни студии – студиска програма која е интегриран прв и втор циклус на студии (2017)

17.2. Елаборат за акредитација на прв циклус на студии – студиска програма Забни техничари – протетичари (2017)

28. Член на факултетски орган, комисија

28.1. Член на Комисија за стручни стоматолошки прашања и континуирана стоматолошка едукација при Стоматолошка комора на Македонија

28.2. Член на Дисциплинска комисија со Одлука бр. 2002-282/11.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Доц. д-р Наташа Лонгурова е член на повеќе професионални асоцијации, учествува на конгреси, конференции и симпозиуми, летни школи и работилници. Член е на Стоматолошка комора на Република Македонија и учествува во комисиите за државен испит. Со стручно-научни трудови и презентации таа активно учествува на конгресите кои ги организира Балканската стоматолошка асоцијација и тоа:

18th Congress of the Balkan Stomatological Society, (BaSS), 25-28 Apr 2013, Skopje;

19th Congress of the Balkan Stomatological Society, (BaSS), 24-27 Apr 2014, Belgrade, Serbia;

20th Congress of the Balkan Stomatological Society (BaSS), 23-26 of April, 2015, Bucharest, Romania;

21st Congress of Congress of the Balkan Stomatological Society, (BaSS), 12-15 May 2016, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina;

22th Congress of Congress of the Balkan Stomatological Society, (BaSS), 4-6 May 2017, Thessaloniki, Greece.

23th Congress of the Balkan Stomatological Society, 10-12 May 2018, Jasi, Romania

24th Congress of Balcan Stomatological Society Bass 9-11th May Tirana, Albania, 9-11 May 2019.

Под покровителство на деканот на Факултетот за медицински науки, проф. д-р Рубин Гулабоски, кандидатката учествува во организирање на Симпозиум со меѓународно учество „Неправилности грешки и пропусти и нивно санирање при стоматолошките интервенции“, акредитиран од Стоматолошката комора на Македонија, кој бил реализиран во Штип, на 11.11.2017 година, на Факултетот за медицински науки, Дентална медицина.

Како ментор со презентации и стручно научни трудови учествува со своите студенти на Студентските конгреси организирани од Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје:

21st International Dental Student's Scientific Congress 9-11 Maj 2014, Ohrid, Macedonia.

22nd International Dental Student's Scientific Congress, 22-24 May 2015, Ohrid, Macedonia.

23rd International Dental Student's Scientific Congress, 20-22 May 2016, Ohrid, Macedonia.
First International Student's Symposium of Faculty of Medical Sciences, „Celebrating achievements in medicine, promoting health and sharing knowledge”, 20th April 2016, Štip, Macedonia.

На студентските конгреси организирани од Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип и во Охрид, заедно со проф. д-р Ивона Ковачевска, организира работилници: Техники на апликација на гутаперка и Guta-Perha root sealing techniques.

Како доцент и член на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, на Студиската програма за дентална медицина, забележителен е нејзиниот придонес во организацијата, но и активното учество на научните симпозиуми, со домашни и интернационални предавачи:

Научен симпозиум: Ризични пациенти, ризични состојби во стоматологијата, Дентална медицина, 2014, ФМН, УГД, Штип.

Научен симпозиум: Медицина и стоматологија базирана на докази, Дентална медицина, 2014, ФМН, УГД, Штип.

Научен симпозиум: Естетски концепти за функционална оклузална рехабилитација, Дентална медицина, 2015, ФМН, УГД, Штип.

International Symposium at Faculty of Medical Sciences “Current achievements and future perspectives in medical and biomedical research”, 24 Nov 2015, Štip, Macedonia.

Научен симпозиум: Дентофацијална естетика – современи пристапи и решенија, Дентална медицина, 2016, ФМН, УГД, Штип.

Научен симпозиум: Неправилности грешки и пропусти и нивно санирање при стоматолошките интервенции, Дентална медицина, 2017, ФМН, УГД, Штип.

First International Symposium for Traditional Chinese Medicine, Faculty of medical science, 06 Dec 2017, Štip, Macedonia.

Ментор е на дипломски теми на студентите на Дентална медицина и Стручни забни техничари, како и рецензент на соработничко звање. Доцент д-р Наташа Лонгурова, како стручњак и специјалист од својата област, во периодот од пет години од последниот нејзин избор учествувала и на домашни и интернационални стручни собири (референци: 92, 94).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од целокупните презентирани досегашни активности, кои ги реализирала доцент д-р Наташа Лонгурова, специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија, а ние како Рецензентска комисија ги елабориравме во овој Извештај, се забележува и потенцира импозантна, богата и широка активност во сферата на наставно-научната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Евидентно, во оваа рецензија може да се види дека кандидатката поседува квалитети и способности за наставно-образовната, научноистражувачката и научна дејност, има значајни вештини потребни за успешна реализација на образовната и стручно-организациска апликативната работа, внимателност, сериозен пристап кон обврските и перманентен, позитивен пристап, спрема студентите и колегите. Оценката на извештајот од самоевалуацијата е позитивна на доцент д-р Наташа Лонгурова, несомнено, демонстрирајќи максимална посветеност и залагање во извршувањето на работните и професионалните обврски.

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебни услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ Штип, како и според целата приложена документација, може да се констатира дека кандидатката **доцент д-р Наташа Лонгурова** ги исполнува формалните и суштински критериуми, и го надминува потребниот квантум за да биде избрана во наставно-научното звање вонреден професор, односно од 2017 до 2021 година има остварено (НО=30, НИ=218 и САОР=26) сумарно 274 поени.

Врз основа на приложениот материјал и изнесените податоци, Рецензентската комисија има особена чест и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип кандидатката **доцент д-р Наташа Лонгурова** да биде избрана во наставно-научното звање вонреден професор за наставно-научната област дентална патологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Ивона Ковачевска, редовен професор, претседател, с.р.
Д-р Славјанка Оџаклиевска, редовен професор, член, с.р.
Д-р Лидија Поповска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност		Поени				Вкупно	
			Во земјата		Во странство			
			број	поени	број	поени		
4	Избор во звање доцент		30				30	
ВКУПНО							30	
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности		Поени				Вкупно	
			Во земјата		Во странство			
			број	поени	број	поени		
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание							
	- прв автор: Труд бр. 33,37,43,45,48, 55, 59				7	9	63	
	- втор автор: Труд бр. 35,49,51,56				4	6	24	
	- останати автори: Труд бр.34, 36,38,40,41,42,44,46,47,50,52,54				12	3	36	
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир Труд бр. 60,61,64,79,80,81,96,97,98,99,101		/	/	11	3	33	
6	Пленарно предавање на научен собир Труд бр. 92,94		2	3	/	/	6	
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно) во земјава и странство							
	Постер	во зем.	Труд бр. 62,63,65,72,73, 75,86,90,91,93,100,102,104,106,111	15	1	/	/	15
		во стр.	Труд бр. 66,67,68,69,70, 78,82,84,85,88,89,90,93, 105,107,108,109, 110	/	/	18	1,5	27
	Усно	во зем.	71,74,77,103	4	1,5	/	/	6
во стр.		83	/	/	1	2	2	
14	Учесник во научен проект (максимум во 3 проекти) Под реден број.114,115		3	2	/	/	6	
ВКУПНО							218	

Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
5	Труд во стручно (научно-популарно) списание Труд бр. 32,39,53,57,58,95	6	2	/	/	12
6	Труд објавен во зборник на трудови на стручен собир Труд бр. 91	1	2	/	/	2
8	Учество на стручен собир со реферат (постер/усно) Труд бр. 76,87	2	2	/	/	4
17	Елаборати и експертизи Под реден бр. 17,1; 17,2	2	2	/	/	4
28	Член на факултетски орган, комисија Со реден бр. 28,1; 28,2;	2	2	/	/	4
	ВКУПНО					26
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					274